

Dichterliefde
H O N D E N L E V E N

Docentenhandleiding

Docentenhandleiding bij 'Dichterliefde, hondenleven'

Binnenkort gaat u met uw leerlingen de voorstelling 'Dichterliefde, hondenleven' bekijken. Bij deze voorstelling hoort het lesmateriaal dat u nu in handen heeft. Hoewel de voorstelling zodanig in elkaar zit dat hij zonder voorbereiding goed te volgen is, is educatie bij een klassieke liederencyclus (die bovendien in het Duits gezongen wordt) niet overbodig. Het is dan ook van belang dat u dit lesmateriaal met uw leerlingen doorneemt. Het zal niet veel tijd in beslag nemen: het materiaal is in principe in twee lessen te behandelen (korte versie).

De lessen zijn echter zo opgezet dat u het makkelijk kunt uitbreiden tot bijvoorbeeld 4 lessen (de lange versie) of zelfs meer. U kunt het zo uitgebreid maken als u zelf wilt aangezien de stof genoeg aanknopingspunten biedt zoals de Duitse taal, muziek, theater, cabaret of de Romantiek.

In deze docentenhandleiding vindt u de volgende onderwerpen:

Mogelijke behandelingen van het lesmateriaal	p.2
Antwoorden op vragen en opdrachten	p.3
Originele liedteksten vraag 11	p.5
Teksten Dichterliebe	p.6
Vertaling Dichterliebe door Jan Rot	p. 9
Bronvermelding / Illustratieverantwoording	p. 12

Mogelijke behandelingen van het lesmateriaal

Korte versie:

- Lesuur 1: De leerlingen werken *Les 1* zelfstandig of in groepjes van twee door. Zij lezen de teksten en maken alle hierbij behorende vragen en opdrachten. Als zij dit niet in de les afkrijgen, is het huiswerk voor het tweede lesuur.
- Lesuur 2: Het tweede lesuur begint met een korte klassikale bespreking van *Les 1*. U neemt samen met de leerlingen de antwoorden van vraag 1 tot en met 11 door. Na deze korte bespreking (ongeveer 15 minuten) gaan de leerlingen zelf aan de slag met *Les 2*. Tot slot kunt u afsluiten met de bespreking van de antwoorden van *Les 2*.

Langere versie:

- Lesuur 1: De leerlingen werken *Les 1* door tot en met het hoofdstuk 'Onbereikbare liefde'. Vervolgens kunt u dieper ingaan op enkele aspecten, bijvoorbeeld het schrijven van recensies. Een eventuele opdracht kan zijn om de leerlingen zelf een recensie te laten schrijven over een nieuwe cd of concert waar ze zijn geweest. Ook kunt u als slotopdracht de leerlingen een recensie van de voorstelling 'Dichterliefde, hondenleven' laten maken. Andere aspecten die u in deze les zou kunnen bespreken zijn Schumann, componisten in het algemeen, de Romantiek of het thema onbereikbare liefde.
- Lesuur 2: De leerlingen werken *Les 1* door vanaf 'Heinrich Heine' tot het eind. De nadruk in deze les kan komen te liggen bij de gedichten van Heine of Duitse gedichten in het algemeen. Een andere mogelijkheid is het uitgebreid behandelen van het maken van vertalingen. Laat de leerlingen zelf een gedicht vertalen, bijvoorbeeld een letterlijke en een vrije vertaling. Op deze manier komen ze zelf met de moeilijkheden in aanraking. Een andere opdracht zou kunnen zijn om de leerlingen in groepjes vertalingen van bekende (top 40) liedjes te laten maken. Deze opdracht kan resulteren in een quiz: ieder groepje leest zijn tekst voor en de klas moet raden welk lied bedoeld wordt.
- Lesuur 3: Deze les kan geheel gewijd worden aan 'theater'. De leerlingen werken *Les 2* zelfstandig door tot aan 'Klassieke zang'. Vervolgens kunt u verschillende aspecten van theater behandelen door bijvoorbeeld dieper in te gaan op regie, acteren, verschillende soorten theater of kostuums. Tevens kunt u de leerlingen er nog op wijzen hoe ze zich dienen te gedragen in een theater (stil zijn, telefoon uit etc.).
- Lesuur 4: In deze laatste les zal het thema 'muziek' centraal staan. *Les 2* wordt afgemaakt en na bespreking kunnen verschillende muziekstijlen in de les behandeld worden. U kunt dieper ingaan op het beroep zanger, zowel een klassiek/opera-zanger als een pop-zanger. De verschillen tussen diverse genres kunnen aan bod komen en u kunt de leerlingen zelf laten zingen of musiceren in de les.

Antwoorden op vragen en opdrachten

- 1: -
- 2: Er zijn uiteraard vele aspecten te noemen waar je op kunt letten bij het maken van een recensie. De hieronder genoemde punten zijn dan ook slechts een aantal voorbeelden en zeker niet de enige juiste antwoorden.
- Cd-recensie: - opnamekwaliteit
 - studio-effecten (bijv. galm)
 - ontwerp cd-hoes
 - cd-presentatie
- Concertrecensie: - kostuums / aankleding
 - kwaliteit live-zang
 - performance
 - locatie
- Beiden: - genre van nummers
 - imago zanger/zangeres
 - vergelijking met andere artiesten
 - publiciteit
- 3: Ook bij deze vraag zijn vele antwoorden mogelijk, onder andere:
kostuums, decor, kwaliteit zang, kwaliteit muziek, locatie, regie, lichtontwerp, performance, publiciteitsmateriaal (zoals flyers en programmaboekjes), combinatie theater/muziek (vormt het één geheel), afwisseling, totale effect.
- 4: Romantiek volgens de Grote Van Dale:
1. romantische richting in de Europese letterkunde in het laatst van de achttiende en de eerste helft van de negentiende eeuw waarbij gevoel en verbeelding op de voorgrond treden.
2. hetgeen tot gevoel en verbeelding spreekt; hetgeen gemoed aanspreekt, een gevoelige, mysterieuze, van de werkelijkheid wegvoerende stemming teweegbrengt: *zonder de romantiek van de liefde is het leven leeg; de romantiek van de zonsondergang*.
Kenmerken bij de tijdsperiode Romantiek: onbereikbare liefde, verlangen, gevoel.
Kenmerken bij de Romantische liefde: kaarslicht, zonsondergang, rode rozen, ridder op het witte paard, diner voor twee enzovoort.
- 5: 1: Huwelijk van Willem-Alexander en Maxima: voordat zij konden trouwen moest er toestemming verkregen worden van het Rijk, de Voorlichtingsdienst. Er werd een onderzoek naar Maxima ingesteld om te kijken of zij wel geschikt was om koningin te worden.
2: Het homohuwelijk: het is pas sinds kort mogelijk dat twee mensen van hetzelfde geslacht met elkaar kunnen trouwen.
- 6: Heinrich Heine was een Joodse schrijver. Hij heeft zich in 1825 bekeerd tot het protestantisme, maar voor Hitler bleef Heine een Jood van geboorte.
- 7: 1. Zij stierven in hetzelfde jaar (1856).
2. Ze waren beiden volgers van de Romantiek: de onbereikbare liefde en verlangen waren voor allebei geliefde thema's.
3. Zij hebben allebei in de werkelijkheid een onbereikbare liefde gekend: Heine zijn 16-jarige nichtje Amalie, Schumann zijn Clara met wie hij aanvankelijk niet mocht trouwen.
- 8: In de tekst werd uitgelegd dat het vertalen van een gedicht al moeilijk is: er moet gelet worden op het rijm en ritme. Bij het vertalen van een lied komt er nog meer bij kijken, namelijk de muziek en beklemtoning. Bij het op muziek zetten van een tekst wordt er goed gelet op de klemtoon van woorden. Het zou heel onnatuurlijk en vreemd klinken als een woord gezongen moest worden met een verkeerde klemtoon. Omdat er zodoende goed is nagedacht over de tekst en muziek is het moeilijk om een liedtekst te vertalen. Bij de vertaling moet er namelijk op drie punten gelet worden: ritme, rijm en klemtoon.

- 9:** Het rijm en ritme van de vertaling van Jan Rot komen perfect overeen met het origineel. Het rijmschema is: a b b b, a b b b . Als je goed kijkt zie je dat niet alleen het ritme overeenkomt, maar zelfs de beklemtoning.
- 10:** Persoonlijke opdracht.
- 11:** Voor de originele liedteksten zie verderop in de docentenhandleiding.
1. My best wasn't good enough (Kane)
 2. Tell her (Jim van Idols)
 3. She (Di-rect)
 4. Don't be stupid (Shania Twain)
- 12:** Persoonlijke opdracht.
- 13:** Afghaan - Herdershond
arm – rijk
honger – veel eten
dakloos – warme mand
verschillende stijlen – klassiek
survival – romantiek
veel liefjes – liefdesverdriet
allochtoon - autochtoon
wereldreiziger - thuisblijver
- 14:** Persoonlijke opdracht.
- 15:** De laagste vrouwenstem (alt).
- 16:** Een aantal voorbeelden (er zijn er nog veel meer mogelijk):
afro, blues, country, cross-over, dance, easy listening, folk, funk, gabber, gospel, hardrock, heavy metal, hiphop, house, jazz, lounge, metal, nederpop, pop, punk, rap, r&b, reggae, schlager, techno, wereldmuziek.
- 17:** Bij het beantwoorden van deze vragen kunt u de leerlingen tips geven:
Bij 1: Duke Ellington, Count Basie, Louis Armstrong, Miles Davis, John Coltrane
Bij 2: cowboyhoeden, line-dancing
Bij 3: zon, Bob Marley
Bij 4: kerk, grote jurken
Bij 5: geen tips nodig....
Antwoorden: 1. Jazz
2. Country
3. Reggae
4. Gospel
5. House

Originele liedteksten vraag 11

1. My best wasn't good enough (Kane)

Let's say I'm feeling better
Let's say I'm feeling fine
Let's say I gave you all I had
And now I'm out of time
And my best wasn't good enough
And now this time to wonder

Now this time to heal
Time to let it all come down
But I don't know what I feel
But it aches and it hurts and it burns
Oh it kills me
Tick, tock, you don't stop

You don't fade
You just stay
But I'll do it all again
Now don't you call me baby

Just don't pretend you care
Save your sorry for yourself
When Judas takes you there, yes
Once I really believed

3. She (Di-rect)

She
She's a mystery
She's a magic woman
A puzzle to me
How she makes me fly
I'm happy you see

Who would not fall in love
With that look in her eyes or that smile?
She's an angel
Who would not feel the bliss
After one single kiss from her lips?
She's an angel

She
She's a symphony
An enchanting rhapsody
Waiting only for me
And she makes me cry
Cuz I'm happy you see

Who would not fall in love
With that look in her eyes or that smile?
She's an angel
Who would not feel the bliss
After one single kiss from her lips?
She's an angel

Only covered eyes
Could ignore her beauty
Cause she came straight from heaven

Who would not fall in love
With that look in her eyes or that smile?
She's an angel
Who would not feel the bliss
After one single kiss from her lips?
She's an angel

2. Tell her (Jim)

I knew a girl who's broken-hearted
Over a boy who could not share his feelings
She really loved him

If there's a lesson to be learn it's a hard one to take
Once it falls a part it's so hard to unbreak
So don't you ever make that mistake

Tell her you love her
How much you love her
Don't turn away
Don't be afraid
Tell her you love her

Time marches on and the boy grew older
Every day wondering if he told her something
Would it be different

If there's a lesson to be learn
it's a hard one to take
Once it falls a part it's so hard to unbreak
So don't you ever make that mistake

Tell her you love her
How much you love her
Don't turn away
Don't be afraid
Tell her you love her

4. Don't Be Stupid (Shania Twain)

You're so complicated-you hang over my shoulder
When I read my mail
I don't appreciate it
When I talk to other guys
You think they're on my tail

I get so aggravated when I get off the phone
And I get the third degree
I'm really feelin' frustrated
Why don't you take a pill and put a little trust in me
And you'll see

Don't freak out until you know the facts
Relax

Don't be stupid-you know I love you
Don't be ridiculous-you know I need you
Don't be absurd-you know I want you
Don't be impossible

I'm mad about you, can't live without you
I'm crazy 'bout you
So don't be stupid-you know I love you

Stop overreacting
You even get suspicious when I paint my nails
It's definitely distracting
The way you dramatize every little small detail

Don't freak out until you know the facts
Relax-Max

Don't be stupid-you're my baby

Teksten Dichterliebe

1. Im wunderschönen Monat Mai

Im wunderschönen Monat Mai,
Als alle Knospen sprangen,
Da ist in meinem Herzen
Die Liebe aufgegangen.

Im wunderschönen Monat Mai,
Als alle Vögel sangen,
Da hab' ich ihr gestanden
Mein Sehnen und Verlangen.

2. Aus meinen Tränen spriessen

Aus meinen Tränen sprießen
Viel blühende Blumen hervor,
Und meine Seufzer werden
Ein Nachtigallenchor.

Und wenn du mich lieb hast, Kindchen,
Schenk' ich dir die Blumen all',
Und vor deinem Fenster soll klingen
Das Lied der Nachtigall.

3. Die Rose, die Lilie, die Taube, die Sonne

Die Rose, die Lilie, die Taube, die Sonne,
Die lieb' ich einst alle in Liebeswonne.
Ich lieb' sie nicht mehr, ich liebe alleine
Die Kleine, die Feine, die Reine, die Eine;
Sie selber, aller Liebe Wonne
Ist Rose und Lilie und Taube und Sonne.
[Ich liebe alleine
Die Kleine, die Feine, die Reine, die Eine.

4. Wenn ich in deine Augen seh'

Wenn ich in deine Augen seh',
So schwindet all' mein Leid und Weh;
Doch wenn ich küße deinen Mund,
So werd' ich ganz und gar gesund.

Wenn ich mich lehn' an deine Brust,
Kommt's über mich wie Himmelslust;
Doch wenn du sprichst: ich liebe dich!
So muß ich weinen bitterlich.

5. Ich will meine Seele tauchen

Ich will meine Seele tauchen
In den Kelch der Lilie hinein;
Die Lilie soll klingend hauchen
Ein Lied von der Liebsten mein.

Das Lied soll schauern und beben
Wie der Kuß von ihrem Mund,
Den sie mir einst gegeben
In wunderbar süßer Stund'.

6. Im Rhein, im heiligen Strome

Im Rhein, im heiligen Strome,
Da spiegelt sich in den Well'n
Mit seinem großen Dome
Das große, heil'ge Köln.

Im Dom da steht ein Bildnis,
Auf goldenem Leder gemalt;
In meines Lebens Wildnis
Hat's freundlich hineingestrahlt.

Es schweben Blumen und Eng'lein
Um unsre liebe Frau;
Die Augen, die Lippen, die Wänglein,
Die gleichen der Liebsten genau.

7. Ich grolle nicht, und wenn das Herz auch bricht

Ich grolle nicht, und wenn das Herz auch bricht,
Ewig verlornes Lieb! Ich grolle nicht.
Wie du auch strahlst in Diamantenpracht,
Es fällt kein Strahl in deines Herzens Nacht.
Das weiß ich längst.

Ich grolle nicht, und wenn das Herz auch bricht,
Ich sah dich ja im Traume,
Und sah die Nacht in deines Herzens Raume,
Und sah die Schlang', die dir am Herzen frißt,
Ich sah, mein Lieb, wie sehr du elend bist.
Ich grolle nicht.

8. Und wüßten's die Blumen, die kleinen

Und wüßten's die Blumen, die kleinen,
Wie tief verwundet mein Herz,
Sie würden mit mir weinen,
Zu heilen meinen Schmerz.

Und wüßten's die Nachtigallen,
Wie ich so traurig und krank,
Sie ließen fröhlich erschallen
Erquickenden Gesang.

Und wüßten sie mein Wehe,
Die goldenen Sternelein,
Sie kämen aus ihrer Höhe,
Und sprächen Trost mir ein.

Sie alle können's nicht wissen,
Nur eine kennt meinen Schmerz;
Sie hat ja selbst zerrissen,
Zerrissen mir das Herz.

9. Das ist ein Flöten und Geigen

Das ist ein Flöten und Geigen,
Trompeten schmettern darein;
Da tanzt wohl den Hochzeitreigen
Die Herzallerliebste mein.

Das ist ein Klingen und Dröhnen,
Ein Pauken und ein Schalmei'n;
Dazwischen schluchzen und stöhnen
Die lieblichen Englein.

10. Hör' ich das Liedchen klingen

Hör' ich das Liedchen klingen,
Das einst die Liebste sang,
So will mir die Brust zerspringen
Von wildem Schmerzensdrang.

Es treibt mich ein dunkles Sehnen
Hinauf zur Waldeshöh',
Dort löst sich auf in Tränen
Mein übergroßes Weh'.

11. Ein Jüngling liebt ein Mädchen

Ein Jüngling liebt ein Mädchen,
Die hat einen andern erwählt;
Der andre liebt eine andre,
Und hat sich mit dieser vermählt.

Das Mädchen nimmt aus Ärger
Den ersten besten Mann,
Der ihr in den Weg gelaufen;
Der Jüngling ist übel dran.

Es ist eine alte Geschichte,
Doch bleibt sie immer neu;
Und wem sie just passieret,
Dem bricht das Herz entzwei.

12. Am leuchtenden Sommermorgen

Am leuchtenden Sommermorgen
Geh' ich im Garten herum.
Es flüstern und sprechen die Blumen,
Ich aber wandle stumm.

Es flüstern und sprechen die Blumen,
Und schau'n mitleidig mich an:
Sei unserer Schwester nicht böse,
Du trauriger blasser Mann.

13. Ich hab' im Traum geweinet

Ich hab' im Traum geweinet,
Mir träumte, du lägest im Grab.
Ich wachte auf, und die Träne
Floß noch von der Wange herab.

Ich hab' im Traum geweinet,
Mir träumt', du verließest mich.
Ich wachte auf, und ich weinte
Noch lange bitterlich.

Ich hab' im Traum geweinet,
Mir träumte, du wärest mir noch gut.
Ich wachte auf, und noch immer
Strömt meine Tränenflut.

14. Allnächtlich im Traume seh' ich dich

Allnächtlich im Traume seh' ich dich
Und sehe dich freundlich grüßen,
Und laut aufweinend stürz' ich mich
Zu deinen süßen Füßen.

Du siehest mich an wehmütiglich
Und schüttelst das blonde Köpfchen;
Aus deinen Augen schleichen sich
Die Perletränenröpfchen.

Du sagst mir heimlich ein leises Wort
Und gibst mir den Strauß von Zypressen.
Ich wache auf, und der Strauß ist fort,
Und's Wort hab' ich vergessen.

15. Aus alten Märchen winkt es

Aus alten Märchen winkt es
Hervor mit weißer Hand,
Da singt es und da klingt es
Von einem Zauberland;

Wo bunte Blumen blühen
Im gold'nen Abendlicht,
Und lieblich duftend glühen,
Mit bräutlichem Gesicht;

Und grüne Bäume singen
Uralte Melodei'n,
Die Lüfte heimlich klingen,
Und Vögel schmetter'n drein;

Und Nebelbilder steigen
Wohl aus der Erd' hervor,
Und tanzen luft'gen Reigen
Im wunderlichen Chor;

Und blaue Funken brennen
An jedem Blatt und Reis,
Und rote Lichter rennen
Im irren, wirren Kreis;

Und laute Quellen brechen
Aus wildem Marmorstein.
Und seltsam in den Bächen
Strahlt fort der Widerschein.

Ach, könnt' ich dorthin kommen,
Und dort mein Herz erfreu'n,
Und aller Qual entnommen,
Und frei und selig sein!

Ach! jenes Land der Wonne,
Das seh' ich oft im Traum,
Doch kommt die Morgensonne,
Zerfließt's wie eitel Schaum.

16. Die alten, bösen Lieder

Die alten, bösen Lieder,
Die Träume böß' und arg,
Die laßt uns jetzt begraben,
Holt einen großen Sarg.

Hinein leg' ich gar manches,
Doch sag' ich noch nicht, was;
Der Sarg muß sein noch größer,
Wie's Heidelberger Faß.

Und holt eine Totenbahre,
Und Bretter fest und dick;
Auch muß sie sein noch länger,
Als wie zu Mainz die Brück'.

Und holt mir auch zwölf Riesen,
Die müssen noch stärker sein
Als wie der starke Christoph
Im Dom zu Köln am Rhein.

Die sollen den Sarg forttragen,
Und senken ins Meer hinab;
Denn solchem großen Sarge
Gebührt ein großes Grab.

Wißt ihr, warum der Sarg wohl
So groß und schwer mag sein?
Ich senkt' auch meine Liebe
Und meinen Schmerz hinein.

Vertaling Dichterliebe door Jan Rot

1. Hoe onwaarschijnlijk mooi is mei

Hoe onwaarschijnlijk mooi is mei
Als alle vogels zingen
Seringen openspringen
En meisjes staan te dringen.

Hoe onwaarschijnlijk mooi is mei
Tenzij je lievelingen
Op één na staan te springen
Een die zich niet laat dwingen.

2. Als dichters 's nachtjes wenen

Als dichters 's nachtjes wenen
Dan zijn ze gewoon aan het werk
Elk lied komt uit hun tenen
Een traan als watermerk.

Kindchen, En als je als dichter droogstaat
Zoek je naar de bron van pijn
Naar de lente die nooit voorbijgaat
Wil jij mijn muze zijn?'

3. De bloempjes de bijtjes, de kalfjes in weitjes

De bloempjes de bijtjes, de kalfjes in weitjes
In mei ben je blij met de rijmelrijtjes
Maar rijmt het privé, is mijn versie twee
Want het blijft bij gevele en een schijnvrijpartijtje
Ik wijs op lammetjes en geitjes
Ik zei: ben je bij met de bloempjes en bijtjes
Het lijkt je een eitje, een hand op haar dijtje?
Kijk uit, want ze mijdt je een tijdje.

4. Als ik je lieve ogen zie

Als ik je lieve ogen zie
Hoor ik op slag een symfonie
En als je mondje opengaat
Heb ik een aria paraat.

Steeds als ik 's avonds nog wat blijf
Is 't net of ik ons lijflied schrijf
Pas als ik vraag: zeg "Ja, ik wil!"
Dan valt mijn muze pijnlijk stil.

5. Ik dompel dit liefdesliedje

Ik dompel dit liefdesliedje
In een bad dat vol is gegooid
Met witte vergeetmijnetjes
Tot lied dat haar hart ontdooit
Als ik dan zing zal het klinken
Als de kus die zij me gaf
Of zou mijn lied verdrinken
In huilbuien achteraf?

6. In Keulen hoor ik het dond'ren

In Keulen hoor ik het dond'ren
Ze trouwt een vent van d'r werk
Vergeten lijkt het wonder
Vanmorgen vroeg in de kerk.

Want daar... mijn kaars verlichtte
Een oud katholiek schilderij
Dreef God de spot met dichters?
Ik bracht mijn gezicht dichtbij...

Het was Maria, dat zag je
Maar Onze Lieve Vrouw...
-die ogen, die lippen, dat lachje-
Ze leek vanzelfsprekend op jou.

7. Mij hoor je niet

Mij hoor je niet het is maar hartsverdriet
Feliciteer hem maar! Mij hoor je niet
Hoe je ook straalt op diamantenjacht
Nu hij betaalt vergaat je toverkracht
Net wat ik dacht...

Mij hoor je niet het is maar hartsverdriet
Ik snap jouw toekomstdromen
Ik snap wat jou en mij is overkomen
Ik snap heel goed dat je geweten knaagt
Zodat je mij nu als getuige vraagt!
Mij hoor je niet.

8. En stel dat de bloemetjes raadden

En stel dat de bloemetjes raadden
Hoe diep mijn hart is verwond
Dan groeiden daar weer zaden
Tot rozen uit mijn mond

En stel de de vogels wisten
Hoe diepgezonken ik ben
Ze floten: 'Laat je niet kisten
En grijp weer naar de pen!'

En zagen maan en sterren
Dat inktzwarte hart van mij
Verscheen zelfs de zon van verre
En lichtte mij wat bij

Dus blijf ik ondergedoken
Maar eentje kent mijn verdriet
Die heeft dat hart gebroken
En lijmen kan ze niet.

9. Als bruid en bruidegom kussen!

Als bruid en bruidegom kussen!
Trompetjes retteketet
En schoonpapa heeft intussen
De stoelendans klaargezet.

Dat is me `n joelen en juichen
Wie vangt `r het bruidsboeket?
En niemand mist de getuige
In tranen op het toilet.

10. Hoor nou 's wat ze zingen

Hoor nou 's wat ze zingen
Het lied van jou en mij
't Begint langzaam door te dringen:
"Voorbij, voorbij, voorbij..."

Ik vlucht voor die wrede klanken
Val thuis aan tafel neer
En draai om bij te janken
Weer telkens "Telkens Weer".

11. Wil Jantje graag met Pietje

Wil Jantje graag met Pietje
Wil Pietje helaas liever Klaas
Wil Klaas het graagst met Marietje
Maar Rietje helaas niet met Klaas.

Mijn muze laat mij lopen
En neemt gewoon een man
Aan wie ze zich kan verkopen
En nu is ze boven Jan...

Versteld zal ze staan van mijn liedjes
Maar sneu voor mij privé
Waarom telt in de liefde
Nooit een plus een is twee!

12. Een zwoelige zomermorgen

Een zwoelige zomermorgen
Liep ik de tuin weer eens rond
Een vogel ging fluitend ten onder
Ik hield sinds mei mijn mond.

Toen ritselden rozen onrustig
En sprak de kleinste pioen:
'Wees toch niet boos op ons zusje,
Jouw roos kon hier niets aan doen!'

13. Ik droomde dat je dood was

Ik droomde dat je dood was
Ik huilde doodsbang in mijn slaap.
Ik lag voor aap, het bleef stromen
Zelfs toen ik allang was ontwaakt.

Ik droomde dat je weg was
Mijn hoofdkussen bleek doorweekt
Tranen om jou bleven komen
Zo erg was ik van streek.

Ik droomde dat je terug was
We zongen een liefdesduet
Wie redt nu ik weer recht op zit
Mij uit dit waterbed?

14. Waar ben ik? Een kelder. Daar brandt licht!

Waar ben ik? Een kelder. Daar brandt licht!
En voetje voor voetje... 'k schrik m'n hoedje!
Want hier is plotseling die gier
En bijt me toe: 'Wat moet je!'

Ik schiet hem morsdood: 'Weesgegroetje!
Nu kom ik bij jou, mijn god, wat bloed je
Ik ruk de ketting los en pluk
De tranen van je snoetje.

Je geeft me, als dank, je Toverring
Daar zing ik het lied, op jouw lijf geschreven
Dan is het dag, waar de ring is... Ach...
En 't lied ben ik vergeten.

15. Uit vieze filmpjes weet je

Uit vieze filmpjes weet je
Geluksland is dichtbij
Vergeten door poëten
Want daar maakt liefde blij;

Waar prinsen en prinsesjes
Zich vlijen aan je zij
Die krijgen liefdeslesjes
Zij bloempjes, jij de bij

Die liggen met hun kontjes
De hele dag omhoog
En al die natte mondjes
We houden het niet droog

En zware lichtmatrozen
Die houden trouw de wacht
Terwijl wij minnekozen
De hele lange nacht

En hebben ze verdrietjes
Zing je ze teder toe
Met lieve liefdesliedjes
Vol 'me and I love you'

En als je 'ns wil slapen
Dan kruipen ze erbij
Een apenrots vol schapen
Een tienerboerderij

Ach, kon ik zo maar leven
Dan had de liefde zin
't Is moeilijk toe te geven
k Geloof er niet meer in

Een nachtzoen van mijn kussen
Een vaste hand in bed
Geluksland wenkt ondertussen
Nee, 's nachts heb ik zo'n pret
Da'k nooit mijn wekker zet.

16. Genoeg, genoeg gezongen

Genoeg, genoeg gezongen
Genoeg, genoeg verwoord
Wie droom omdraait tot leven
Krijgt levenslang voor Moord.

Geluksland moet begraven
Dus haal een grote kist
Die kist wordt drie keer groter
Dan monsters in de mist

En als we de baar gaan maken
De inhoud, dat komt zo,
Dan wordt ie drie keer langer
Dan katers van Bordeaux

En zorg voor twintig reuzen
Zo hoog als de Keulse Dom
Zo dapper als de Geuzen
Elke voetpas is een bom...

Die zullen de kist dan dragen
Tot diep in de oceaan
Want enkel zo'n begraafplaats
Kan onze tombe aan

Weet je waarom die kist nou
Zo groot en zwaar moet zijn?
Want mee gaan ook mijn liefde
Mijn tranen, trouw en pijn.

Translation to Dutch copyright © by Jan Rot

Bronvermelding

- Carvalho, H., 'Stones belijden hun liefde voor soul en blues'. In: *NRC Handelsblad*, 18 augustus 2003.
- Hallmark, R.E., *The genesis of Schumann's Dichterliebe, a source study* (Michigan, 1979)
- Heine, H., *Heinrich Heine als dichter, bloemlezing met inleiding door Willem Kloos* (Amsterdam, 1906, met inleiding van
- Heine, H., *Werke* (Hamburg, 1956)
- Kohnstamm, prof.dr. G.A. en dr. H.C. Casse, *Het cultureel woordenboek; encyclopedie van de algemene ontwikkeling* (Amsterdam, 1998)
- Komar, A., *Robert Schumann Dichterliebe, an authoritative score, historical background, essays in analysis, views and comments* (New York, 1971)

- <http://songteksten-op-artiest.pagina.nl>
- www.klassiekemuziekgids.net/componisten/schumann_r.htm
- www.onstage.nl
- www.janrot.nl

Illustratieverantwoording

Robert Schumann	www.klassika.info/Komponisten/Schumann
Schumann en Clara Wieck	www.karadar.com/PhotoGallery/wieck.html
Liefde is...	www.flnet.nl/~jmvdl/zonmn.htm
Heinrich Heine	www.germanembassy-india.org/news/dec97/gn16.htm
Graf Heine op Montmartre	http://homepages.compuserve.de/frickew/heine
Boekverbranding	http://homepages.compuserve.de/frickew/heine
Harry Potter-boeken	www.bol.com
Jan Rot	www.xs4all.nl/~janrot/
Top 40	http://members.lycos.nl/top40
Buch der Lieder	www.zum.de/Faecher/D/BW/gym/Heine/lieder.htm
Afghaanse hond	www.hondenland.nl
Herdershond	www.dieren-rassen.nl/honden/rassen/duitse-herder/foto.asp
Bloemenmarkt	www.jharrisdesign.com/personal/Amsterdam/Amsterdam-Pages/Image15.html
Stagediving zangeres	www.vlaamseopera.be/ned/youth.asp?subchapter=1
Stembereik	www.nrc.nl/W2/Lab/Profiel/Zingen/stembereik.html
Alle foto's artiesten	www.musiconphoto.com

Spel en zang (Heine)

Gerard Luijkenaar

Spel en zang (Dido)

Peer de Graaf

Piano

Hannie van Veldhoven

Accordeon

Michael Breukers

Productie

Theaterbureau Movilé

Heleen Moors

Educatie

Chiaro Cultuur

Janneke Buerman

Een hond voor het raam zingt weemoedige liederen: waar is toch zijn grote liefde, die hier voorbij het raam liep, gebleven? Een zwervhond, een Afghaan, komt binnen en zingt mee. Maar deze zwervhond zingt een heel ander lied: over veroveringen, levenslust, de wereld en honger. Twee levens gaan voorbij. De een, rijk en zich stortend in een droom die blijkbaar niet te verwezenlijken is, sterft in de geest van de romantiek en de andere, de gebeten hond, sterft in het hondenweer op straat: arm, maar hij is de wereld in geweest en heeft de liefde en het verdriet gekend.

‘Dichterliefde, hondenleven’ is een liederenprogramma voor 13 jaar en ouder met twee zangers, een pianiste en een accordeonist. De hond voor het raam zingt de liederencyclus ‘Dichterliebe’ van Robert Schumann op tekst van Heinrich Heine. Deze liederencyclus wordt ontregeld door een brutale zwervhond en zijn baasje, een straatmuzikant. Zij reageren op de romantische inhoud en stellen daar levenslust en spontane invallen tegenover. Het ene moment spelen de honden blaffend en kwispelend, het andere moment vliegen ze elkaar in de haren. ‘Dichterliefde, hondenleven’ belicht de tegenstellingen tussen de gevestigde en de zwerver, klassiek en mengelmoes, romantiek en survival.